

19-Giới Dừng Vật Báu Mua Bán Các Việc:

Phật tại thành Vương xá, lúc đó Lục quần Tỳ kheo lấy vật báu đã xả trước đó đem dùng vào các việc như xây cất phòng xá, thuê mướn người, mở cửa tiệm vàng, sắt, đồng, tiệm mài giũa ngọc, nuôi voi, ngựa, lạc đà, trâu, dê, nô tỳ... Vì thế có người cường đoạt ruộng vườn của dân đem bán cho Tỳ kheo, những người bị mất sản nghiệp liền chê trách Tỳ kheo rằng: “Sa-môn Thích tử tự nói lành tốt có đức lại dùng vật báu vào việc mở cửa tiệm mua bán như vua, Đại-thần không khác”. Có Tỳ kheo thiếu đức tri túc hành hạnh đầu đà nghe biết việc này tâm không vui liền đem việc này bạch Phật, Phật do nhân duyên này nhóm họp Tỳ kheo tăng rồi hỏi Lục quần Tỳ kheo: “Các thầy thật đã làm việc này phải không?” Đáp: “Thật đã làm thưa Thế tôn”, Phật liền quở trách: “Tại sao gọi là Tỳ kheo lại dùng vật báu vào các việc mua bán”, quở trách rồi bảo các Tỳ kheo: “Do mười lợi nên kết giới cho các Tỳ kheo, từ nay giới này nên nói như sau:

Nếu Tỳ kheo dùng vật báu vào đủ các việc mua bán thì phạm Ni-tát-kỳ Ba-dật-đề.

Dùng vào đủ các việc là dùng vật đã làm thành đổi lấy vật đã làm thành hay vật chưa làm thành, hoặc đổi cả vật làm thành và chưa làm thành; dùng vật chưa làm thành đổi lấy vật đã làm thành hay chưa làm thành, hoặc đổi cả vật làm thành và chưa làm thành. Dùng vật có tướng đổi lấy vật có tướng hay vật không có tướng, hoặc đổi cả vật có tướng và không có tướng; dùng vật không có tướng đổi lấy vật có tướng hay vật không có tướng, hoặc đổi cả vật có tướng và không có tướng.

Dùng có năm cách:

1. Nói lấy vật này như nói lấy vàng hay bạc.
2. Lấy từ trong này là lấy sô-ma hay kiêu-xa-na.
3. Lấy ngần ấy là lấy khoảng năm mươi hay một trăm.
4. Lấy từ người này là bao gồm nam, nữ, huỳnh môn và hai căn.
5. Mang đến mang đi, mua bán cũng như vậy.

Lại có năm cách cũng giống như năm cách trên, chỉ đổi chữ này thành chữ đó hoặc kia, tức là nói lấy vật đó (kia), lấy từ trong đó (kia), lấy ngần ấy, lấy từ người đó (kia), mang đến mang đi, mua bán cũng như vậy.

Tướng phạm trong giới này là nếu Tỳ kheo lấy vật đã làm thành đổi lấy vật đã làm thành hay vật chưa làm thành hay đổi lấy cả vật đã làm thành và vật chưa làm thành đều phạm Ni-tát-kỳ Ba-dật-đề. Lấy vật chưa làm thành đổi lấy vật đã làm thành hay vật chưa làm thành hay đổi lấy

cả vật đã thành và vật chưa thành đều phạm Ni-tát-kỳ Ba-dật-đề. Lấy vật có tướng đối lấy vật có tướng hay vật không có tướng hay cả vật có tướng và vật không tướng đều phạm Ni-tát-kỳ Ba-dật-đề. Lấy vật không tướng đối lấy vật có tướng hay vật không tướng hay đối lấy cả vật có tướng và không tướng đều phạm Ni-tát-kỳ Ba-dật-đề. Nếu nói hãy lấy vật này... trong năm cách kể trên đều phạm Ni-tát-kỳ Ba-dật-đề; Nếu nói hãy lấy vật kia... trong năm cách kể trên cũng đều phạm Ni-tát-kỳ Ba-dật-đề. Nếu Tỳ kheo dùng tiền đồng, tiền kẽm, tiền chì... vào đủ các việc kể trên đều phạm Đột-kiết-la. Nếu Tỳ kheo dùng vật báu vào đủ các việc kể trên, nếu ít thì nên xả, nếu nhiều và có được tịnh như đồng tâm thì nên nói với tịnh như rằng: “Đây là vật bất tịnh nên tôi không được lấy cất, ông nên lấy cất giùm”, tịnh như lấy vật rồi nói với Tỳ kheo rằng: “Vật này cho Tỳ kheo”, Tỳ kheo nên nói: “Đây là vật bất tịnh, nếu tịnh tôi sẽ thọ”. Nếu không có được tịnh như đồng tâm nên đem vật báu dùng làm ngọa cụ cho Tăng bốn phương rồi vào trong Tăng bạch rằng: “Các Đại-đức, tôi đã dùng vật báu vào đủ các việc, nay phát lồ không dám che dấu, xin sám hối”, Tăng nên hỏi: “Thầy đã xả vật chưa?” Đáp là đã xả, Tăng nên hỏi: “Thầy có thấy tội không?” Đáp là thấy tội, Tăng nên nói: “Thầy nên phát lồ sám hối tội này, sau không được tái phạm”. Nếu nói chưa xả, Tăng nên bảo xả, nếu Tăng không bảo xả thì tất cả Tăng phạm Đột-kiết-la; nếu Tăng bảo xả mà không xả thì Tỳ kheo này phạm Đột-kiết-la, nếu còn trừ lượng chưa quyết thì không phạm.